

מדינת ישראל

משרד המשפטים

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)

ירושלים, ד' תמוז תשפ"א

14 יוני 2021

לכבוד

שרי הממשלה ה-36

שלום רב,

הנדון: הגברת הייצוג ההולם בדרג מנכ"לים ובמשרדי הממשלה

במסגרת הקמת הממשלה ה-36, ולקראת מינויים חדשים שיבוצעו במשרדיכם, אבקש לפנות אליכם בנושא שבנדון, כדלקמן:

א. בפניה זו נבקש לעמוד על החשיבות שיש בהגברת הייצוג ההולם לנשים במשרות בכירות בשירות המדינה, לרבות בקרב דרג מנכ"ל משרד ממשלתי, וזאת נוכח בכירות התפקיד, חשיבותו והיקף השפעתו על המדיניות הממשלתית. ביטוי משמעותי לכך ניתן לראות בהחלטת הממשלה משנת 2014 שאימצה את המלצות הוועדה לקידום נשים בשירות המדינה [ועדת שטאובר] בה הושם דגש רב על הגברת הייצוג ההולם לנשים בתפקידים בכירים בשירות המדינה. כן נבקש לעמוד על החשיבות בהגברת הייצוג ההולם של אוכלוסיות ומגזרים שונים בכלל הדרגות במשרדי הממשלה.

ב. סעיף 6 לחוק שיווי זכויות האישה, התשי"א-1951 [להלן - **חוק שיווי זכויות האישה**] קובע את החובה לתת ביטוי הולם בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים בסוגי המשרות ובדירוגים השונים בקרב העובדים, ההנהלה, הדירקטוריון והמועצה בגופים ציבוריים, ובכלל זה במשרדי הממשלה וביחידות הסמך השונות. כן קובע הסעיף, כי אם לצורך ביצוע הוראה זו נדרשת העדפת אישה, תינתן העדפה כאמור אם המועמדים בני שני המינים הם בעלי כישורים דומים.

ג. סעיף 16 לחוק שיווי זכויות האישה מוסיף ומורה כי בוועדת בדיקה ממשלתית, בוועדה ציבורית ובצוות שמינו הממשלה, ראש הממשלה, שר, סגן שר או מנהל כללי של משרד ממשלתי, יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגן של נשים ממגוון קבוצות האוכלוסייה. בהקשר זה, כוונת המחוקק הייתה להבטיח כי במעגל מקבלי ההחלטות ייכללו נשים המשתייכות למגזרים שונים בחברה הישראלית. השיעור הראוי של הייצוג בקרב הקבוצות השונות צריך להיבחן לאור אופיו, מטרותיו וצרכיו המיוחדים של הצוות או הוועדה.

ד. בהתאם להנחיית היועץ המשפטי לממשלה מס' 1.1503 בנושא "ייצוג הולם למגזרים מסוימים", החובה לתת ביטוי הולם בנסיבות העניין, לפי סעיף 6 לחוק שיווי זכויות האישה, חלה גם על מינוי מנהל כללי בגוף ציבורי ובמשרד ממשלתי ראו גם בג"צ 2754/02 שדולת הנשים בישראל נ' ממשלת ישראל ואח"נ. מכאן, שגם במינוי לתפקיד כאמור, יש להביא בחשבון את עיקרון הייצוג ההולם, ובכלל זה לנקוט אמצעים סבירים, בנסיבות העניין, במטרה לאתר מועמדות מתאימות שכישוריהן הולמים את התפקיד ולשקול אפשרות מינוי לתפקיד. בהקשר זה נקבע בפסיקה, כי לא די בחיפוש "פורמאלי" אחר מועמדת כלשהי, אלא מוטלת חובה ממשית לחפש באופן אקטיבי אחר מועמדת ראויה, לנקוט צעדים פעילים ולעשות את המירב והמיטב להגיע למועמדות מתאימות [ראו למשל, בג"צ 5755/08 ארן נ' ממשלת ישראל].

במסגרת אמצעים סבירים אלה, ניתן להסתייע בגופים פנים-ממשלתיים רלבנטיים, כגוף האגף לשוויון מגדרי בנציבות שירות המדינה והרשות לקידום מעמד האישה, וכן בגופים ציבוריים חיצוניים ומקצועיים.

ה. יובהר, כי בהתאם לפסיקה אין מדובר בחובה מוחלטת אלא בחובה יחסית, המאזנת בין אינטרסים שונים המונחים על הפרק. במקרה של מינוי מנכ"ל משרד ממשלתי, לצד מתן משקל ראוי לחובת הייצוג ההולם יש ליתן משקל גם לאופיו המיוחד של התפקיד, ולכך שהמינוי נעשה על-פי בחירה אישית ונפרדת של כל שר. בנוסף לאמור, על השרים ועל הממשלה בכללותה לקחת בחשבון, במסגרת כלל השיקולים הרלבנטיים, את הצורך להגיע לתוצאה המביאה לידי ביטוי, באופן רוחבי, את החובה לייצוג הולם לנשים בקרב כלל המנהלים הכלליים במשרדי הממשלה.

ו. לצד האמור, סעיף 15א לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 [להלן - **חוק שירות המדינה**], קובע כי בקרב העובדים בשירות המדינה, בכלל הדרגות והמקצועות, בכל משרד ובכל יחידת סמך, יינתן ביטוי הולם, בנסיבות העניין, לייצוגם של בני שני המינים, של אנשים עם מוגבלות, של בני האוכלוסייה הערבית, לרבות הדרוזית והצ'רקסית, של מי שהוא או שאחד מהוריו נולדו באתיופיה, של בני האוכלוסייה החרדית ושל עולים חדשים. חובה זו חלה על כל דרכי הקבלה והקידום בעבודה, לרבות משרות הפטורות במכרז ומינויים בפועל, ומשכך חלה גם לגבי משרות בכירות בשירות המדינה, לרבות מינוי מנהל כללי, לפי סעיף 12 לחוק שירות המדינה.

ז. **נוכח האמור, ולקראת הקמת הממשלה החדשה, נבקש אפוא לשוב ולהדגיש את חשיבות העמידה בחובת הייצוג ההולם ביחס לנשים ולקבוצות הזכאיות בצמתי קבלת החלטות וגיבוש מדיניות ובמשרות בכירות בשירות המדינה, לרבות בדרג מנכ"ל משרד ממשלתי.**

ח. אודה איפוא על מתן דעתכם לאמור בהליכי המינויים שבכוונתכם לבצע במסגרת תפקידכם; כן אודה על הבאת הדברים לידיעתם של גורמים נוספים הנוגעים בדבר במשרדכם.

ט. לסיום אבקש לברככם ולאחל לכם הצלחה רבה במילוי תפקידכם בממשלה החדשה.

ב ב ר כ ה ,

רז נזרי, עו"ד

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (ציבורי-חוקתי)

העתק:

היועץ המשפטי לממשלה

פרקליט המדינה

נציב שירות המדינה

מזכיר הממשלה

המנהלים הכלליים למשרדי הממשלה

המשנים ליועץ המשפטי לממשלה

היועצים המשפטיים למשרדי ממשלה